

A dark red silhouette of a human head in profile, facing right. From the mouth area, five dark red lines radiate outwards, resembling sound waves or a speech bubble. The background is a solid, lighter red color.

İngilizce Telaﬀuz Rehberi

İyi Bir Telaﬀuzun
Yol Haritası

etkilipratikİngilizce

Bu yazıda önemli ve çoğu kişinin pek çalışmadığı bir konu üzerinde duracağım; **Telaffuz**.

Eğer bir noktada aklına; **Telaffuz önemli mi? Hangi tarz telaffuzu öğrenebilirim? Ne zaman telaffuza ağırlık vermeliyim? Ne şekilde çalışmam lazım?** gibi sorular takıldıysa, merak etme, bu yazıda hepsini inceleyeceğiz=)

Uzatmadan başlayalım.

Telaffuz önemli mi? ve telaffuzunun iyi olup olmadığını nasıl anlarsın?

Telaffuz önemli mi? sorusuyla başlayalım. Tahmin edebileceğin gibi evet, telaffuz önemli. Ama düşünülenin aksine, mükemmel bir İngiliz veya Amerikan aksanına sahip olman gerekmiyor.

Şu an yaşadığımız dönemde İngilizce o kadar çok konuşuluyor ki, artık her ülkenin kendine özgü bir aksanı var.

Araplar farklı şekilde konuşurken, Hintliler çok farklı konuşuyor... Mısır aksanıyla, İtalyan aksanıyla ve Fransız aksanıyla konuşan milyonlarca insan var.

Kısaca önemli olan nokta anlaşabilmek ve iletişim kurabilmek haline geldi.

Buna rağmen telaffuz çalışmamak tehlikeli olabilir. Bütün kelimeleri, kalıpları ve gramer kurallarını bilsen ve doğru cümle kursan da, karşıdaki kişi seni yine anlamıyorsa telaffuzun kötü demektir.

Böyle durumlar başına gelebilir:

Biriyle konuşurken cümleyi son derece doğru kurduğuna eminsin fakat karşıdaki kişi seni anlayamadığını söylüyor. Sen cümleli tekrarlıyorsun ve karşıdaki kişi yine anlamıyor.

3. kez tekrarladıktan sonra sonunda seni anlıyor ve ardından senin kurduğun cümleli aynısını biraz farklı bir telaffuzla sana geri söyleyerek gülüyor.

Bu noktada telaffuzun nasıl bir fark yarattığını anında hissediyorsun.

İngilizce'de kelimelerin telaffuzu gerçekten sıkıntı yaratabiliyor. Çoğu zaman sadece kelimenin yazılışına bakarak telaffuzunu tahmin edemiyorsun. Bu özellikle sadece okuyarak veya bir liste üzerinden öğrendiğin kelimeler için kötü sonuçlar oluşturabiliyor.

Beard *biyird kelimesinin telaffuzu **Heard** *hörd kelimesinden çok farklı. **Goes** *gouz kelimesinin telaffuzu ile **Does** *daz kelimesinin telaffuzu birbirine yakın bile değil.

Sea kelimesi *sii şeklinde telaffuz edilirken, **Idea** kelimesi *aydia şeklinde telaffuz ediliyor.

Hal böyle olunca, telaffuzundan emin olduğunu düşündüğün kelimeler bile yanlış çıkabiliyor.

Örneğin, **Mine** *mayn kelimesini öğreniyorsun ve daha sonra **determine** kelimesini *ditörmayn şeklinde telaffuz etmek doğruymuş gibi geliyor. Halbuki bu kelimenin telaffuzu *ditörmin şeklinde.

Bu sefer doğru konuşsan da, karşındaki insanlar seni anlamakta zorlanabiliyor. Özellikle karşındaki kişi İngilizce konuşulan bir ülkeden geliyorsa. Çünkü genelde bu insanlar bu tarz telaffuzlara alışkın olmuyorlar. İkinci dili İngilizce olan insanlar bu konuda biraz daha tecrübeli=)

Peki bu kadar farklı aksan varken hangisini öğrenmem lazım ?

Sormana sevindim=) Hangi ülkeden olursa olsun, iyi İngilizce konuşan herkes, şu iki aksandan birini rahatlıkla anlayabiliyor:

General American (GenAm) ve İngiliz aksanı (buna aynı zamanda Received Pronunciation ve RP de deniyor).

Yazının devamında ikisinin de artılarına ve eksilerine değineceğim ama şimdilik şunu bilmeni istiyorum; **İzlediğin dizilerin ve filmlerin %90'ı GenAm yani Amerikan aksanıdır.** Benim videolarımdaki telaffuzlar da GenAm. Bu sebepten; GenAm konusunda yardım almak ve pratik yapmak çok daha kolay olacaktır.

Sonuç

Sonuç olarak bir İngiliz veya Amerikalı gibi konuşmak için kendini zorlayıp zaman kaybetmene gerek yok. Önemli olan temiz ve karşı tarafın seni rahatlıkla anlayabileceği bir telaffuza sahip olmak.

Bir kelimenin telaffuzunu bildikten sonra ona benzeyen başka bir kelimenin aynı telaffuza sahip olacağını varsaymaman lazım (**beard ve heard gibi**). İngilizce'de kelimelerin telaffuzu değişkenlik gösteriyor ve kötü telaffuzlar karşındaki kişinin seni anlamasını engelleyebilir.

Bunu da aradan çıkarttıktan sonra, telaffuzunu geliştirebilmek için nasıl çalışman gerektiğine ve atman gereken adımlara bakalım.

Ama önce bu konuyla ilgili yaşadığım bir olaya değinmek istiyorum=)

Yıllar önce, Amerikalı arkadaşım Mike ve onun iki İngiliz arkadaşı Josh ve Joe ile evlerinde Playstation üzerinden oyun oynuyorduk. Tam ne oynadığımızı hatırlamasam da bir futbol oyunu olduğunu hatırlıyorum.

Her şey iyi gidiyordu. Yavaş yavaş İngiliz aksanına alışmıştım ve kendimi rahat hissediyordum.

Bir noktada bir şey söylemek için oyunu durdurmak istedim ve onlara **“Pause the game!”** dedim. Ama **pause** kelimesini **pauz* şeklinde telaffuz ettim.

Bir saniyelik bir sessizlikten sonra gülmeler başladı. Mike sürekli **“What did you say?”** **“Say it again!”** deyip duruyordu. Bense hala neyi yanlış söylediğimi anlamaya çalışıyordum.

Sonra taklidimi yaparak **“Pauz!”** demeye başladıklarında durumu anladım. Ben de gülüyordum ama içten içe kendimi kötü hissediyordum. O kadar iyi İngilizce bilmeme rağmen (o noktada akıcı konuşup kafamdaki her düşüncüyü karşı tarafa rahatlıkla aktarabiliyordum) canım daha fazla konuşmak istemiyordu.

Aynı hatayı tekrar yapmamak için kelimenin doğrusunu sorduğumda bana **Paaz* şeklinde telaffuz edilmesi gerektiğini söylediler.

O kadar sene İngilizce konuşmuştum ve bu kelimenin doğru telaffuzunu öğrenmemiştim. Sanırım daha önce kimse o kelimeyi telaffuz ettiğimde beni uyarmadığı için farkına bile varmadım. Bazen dalga geçilmek bile faydalı olabiliyor =)

Bu durum senin başına da gelecek. Özellikle başlarda eğer konuşurken sürekli olarak kelimeleri yanlış telaffuz ediyorsan, cümleyi doğru kursan da insanların seni anlamama ihtimali var.

Bu da moral bozucu bir durum.

Birazdan ne şekilde telaffuz çalışman gerektiğini ve atman gereken adımları listeleyeceğim. Böylece bu duruma gereken önemi vermeye hazır olduğunda ne yapman gerektiğini bileceksin.

Telaffuz Yol Haritası

1) Aksan seçmelisin

İstikrar önemli ve istikrarlı bir telaffuz için öncelikle bir aksan seçmelisin. İngilizce'de çok farklı aksanlar var ama dünyadaki herkesin anladığı ve kabul ettiği en yaygın iki aksan Amerikan aksanı (GenAm) ve İngiliz aksanı (British accent veya RP).

Hangisini seçeceğin tamamen sana bağlı . İkisinden birinde iyi bir telaffuza sahip olmak, herkes tarafından anlaşılacak için yeterli.

İşte değerlendirmen gereken birkaç nokta;

- **Materyal bulmak açısından Amerikan aksanı (GenAm) en iyisi.** İzlediğin dizilerde, dinlediği podcastlerde, en iyi filmlerde ve oyunlarda %90 oranında GenAm kullanılıyor. Bu sebepten, çalışacak ve dinleyecek çok daha fazla materyalin var. Buna ek olarak takıldığın yerlerde yardım almak çok daha kolay.
- İngiliz aksanına sahip insanlara oranla çok daha fazla Amerikan aksanı konuşan insan var. Bu sebepten bu aksanla çok daha fazla karşılaşacaksın.
- En iyi sözlükler genelde İngiltere'den çıkıyor ve o sözlükteki telaffuzların çoğu İngiliz aksanına odaklanıyor.

- Amerikan aksanı herkes tarafından kabul gören standart bir aksan. İngiliz aksanı ise kulağa elit bir aksanmış gibi geldiği için, onu konuşan insanlar genelde daha yüksek sosyal statüye ve zekaya sahiplermiş izlenimi yaratıyor.

Bu noktaları göz önünde bulundurarak aksanını seçebilirsin. Kişisel olarak Amerikan aksanını öğrenmenin ve anlamının daha kolay olduğunu düşünüyorum.

Fakat dediğim gibi, bu kişisel bir tercih.

Sitemdeki videolarda ve ses kayıtlarında kullanılan aksan Amerikan aksanı.

2) Dinlerken seslere odaklan

Aksanını seçtikten sonra, sırada düzenli olarak alıştırma yapmak var. En önemlisi de **dinleme alıştırmaları yapmak**.

İngilizce'de dinleme yaparken **seslere odaklanmaya çalış**. Eğer elinde metin varsa, öncelikle telaffuzunu bilmediğin veya emin olmadığın kelimeleri belirle. Daha sonra dinleme yaparak bu kelimelerin seslerine odaklan. Son olarak metni kendi kendine yüksek bir sesle oku.

3) Yeni bir kelime öğrendiğinde telaffuzuna bak

Yeni bir kelime öğrendiğinde, kelimenin telaffuzuna da bak. Benzer şekilde yazılsa da kelimelerin farklı telaffuzlara sahip olabileceğini unutma (**heard** **hörd* ve **beard** **biyird* gibi)

4) İçeriklerde söylenenleri tekrar etmeye çalış

İçeriklerde (videolarda, ses kayıtlarında v.b) duyduğun cümleleri ve kalıpları **taklit etmeye çalış**. Duyduğun şekilde, aynı vurguyu ve telaffuzu kullanarak duyduklarını kendi kendine sesli bir şekilde tekrar et. Bunu, cümleleri ve kalıpları rahatlıkla söyleyebilene kadar yapmaya devam et.

5) Konuşurken söylediklerini kaydet

Çoğu zaman hangi kelimeleri yanlış telaffuz ettiğinin farkına varmıyorsun Bu sebepten kendi **sesini kaydederek çalışmak** da çok faydalı bir yöntem.

Elinde bir metin ve ses kaydı varsa, metni sesli bir şekilde okuyarak kendi sesini kaydedebilirsin. Daha sonra paragraf-paragraf, metnin ses kaydındaki telaffuzla kendi telaffuzunu karşılaştı.

Bu şekilde nerelerde eksik olduğunu çok rahat bir şekilde görüp onların üzerine gidebilirsin.

Kullanabileceğin Kaynaklar

Bu kısımda, yukarıda anlattıklarımı uygularken kullanabileceğin birkaç kaynaktan bahsetmek istiyorum. Böylece vakit kaybını en aza indirerek ilerleyebileceksin =).

Ses kayıt kaynakları

Eğer kendi sesini kaydedip içeriğin aslıyla karşılaştırmak istiyorsan, bunun için kullanabileceğin pratik siteler ve ücretsiz yazılımlar var.

İşte birkaçı;

- **Audacity**: Bilgisayarına indirebileceğin ücretsiz ve kullanması kolay bir ses kayıt yazılımı.
- **GarageBand**: Mac kullanıyorsan, bu programla kendi sesini rahatlıkla kaydedebilirsin.
- **Vocaroo**: Hemen sesini kaydetmeye başlayabileceğin pratik bir site. Girip “Record” düğmesine basman yeterli.

Kelimelerin telaffuzunu bulmak

Kelimelerin telaffuzlarını aksanlara göre bulabileceğin birçok site var. Hatta hemen hemen her online sözlük bunu sağlıyor.

Örneğin;

- **Sesli Sözlük**: Kelimeleri 3 farklı aksanda dinleyebileceğin online bir sözlük.

Fakat bu tarz sözlüklerde ses kayıtları elektronik ve yapay oluyor. Eğer sen de benim gibi bundan hoşlanmıyorsan, forvo.com sitesine bakmanı tavsiye ederim. Burada, hemen hemen her kelimenin gerçek insanlar tarafından telaffuz edilmiş halini bulabilirsin.

Kelimeler dışında cümlelerin, hatta sık kullanılan deyimlerin de telaffuzlarını dinleyebilirsin. Gerçekten güzel bir site=)

Yeni kelimeler öğrenebileceğin siteler

Son olarak, yeni kelimeler öğrenebileceğin ve dinleme yapabileceğin iki siteye bakalım.

- **English Online:** *Hemen hemen her konuda kısa yazılar ve makaleler bulabileceğin güzel bir site. Sürekli tavsiye ediyorum o yüzden önceden biliyor olabilirsin=).*
- **Deep English Blog:** *İlginç konularla ilgili yazılar ve o yazıların değişik hızlarda okunmuş ses kayıtlarına ulaşabileceğin bir site.*

Evet, telaffuz çalışma yöntemleri ve kullanabileceğin kaynaklar bu şekilde. Telaffuz çalışmak için bilmen gereken her şey artık elinin altında=)

İyi çalışmalar!